

Järvamaa omavalitsuste ühinemisläbirääkimiste

PROTOKOLL

Paide raehoone

01. juuni 2015 NR 1

Algas kell 13.00, lõppes 15.10

Koosolekut juhatas Paide Linnavolikogu esimees, omavalitsusüksuste ühinemise ettevalmistamise töögrupi liige Peeter Saldre.

Protokollis linnavolikogu sekretär Ulvi Vürmer.

Võtsid osa Albu, Ambla, Imavere, Järva-Jaani, Kareda, Koeru, Paide, Roosna-Alliku ja Väätsa valla esindajad, Paide linna esindajad ja Järvamaa Omavalitsuste Liidu esindaja (*registreerimisleht protokollile lisatud*).

Kutsutud konsultatsiooni- ja koolituskeskus OÜ Geomedia konsultant Rivo Noorkõiv.

Koosoleku päevakord:

1. Tervitus

Ettekandja: Paide Linnavolikogu esimees Peeter Saldre.

2. Ülevaade Paide Linnavolikogule teistelt omavalitsustelt laekunud ühinemishuvist.

Ettekandja: Paide linnapea Siret Pihelgas.

3. Kohalike omavalitsuste ühinemisläbirääkimiste varasemad kogemused, edasised sammud.

Ettekandja: Siseministeeriumi konsultant Rivo Noorkõiv.

4. Ümarlaud – sisend kõigilt omavalitsustelt 3-5 minutit.

PÄEVAKORRAPUNKT 1

Koosoleku juhataja, Paide Linnavolikogu esimehe, omavalitsusüksuste ühinemise ettevalmistamise töögrupi liikme Peeter Saldre tervituskõne.

P. Saldre tervitas kõiki Järvamaa omavalitsuste ühinemisläbirääkimiste esimesele kohtumisele tulnud osalejaid.

P. Saldre teatas, et 2010. aastal alustatud läbirääkimised haldusterritoriaalse reformi läbiviimiseks jäid soiku paljuski põhjusel, et seadusandlus ei lubanud ühinemisel jätta Paidet linna staatusesse. P. Saldre andis ülevaate valitsuse poolt kavandavatest muudatustest seadusandlusesse ja märkis, et antud probleem peaks tänaseks olema lahendatav.

P. Saldre andis ülevaate valitsuse koalitsioonilepingus haldusreformi kohta puudutavast ja soovis kõigile töist pärastlõunat.

P. Saldre tutvustas koosoleku läbiviimise ajakava.

PÄEVAKORRAPUNKT 2

Ülevaade Paide Linnavolikogule teistelt omavalitsustelt laekunud ühinemishuvist.

Kuulati linnapea S. Pihelgase ettekannet, milles ta andis ülevaate Paide linnavolikogule teistelt omavalitsustelt laekunud ühinemishuvist (*kokkuvõte protokollile lisatud*).

PÄEVAKORRAPUNKT 3

Kohalike omavalitsuste ühinemised: varasemad kogemused ja edasised sammud. Järvamaa valikud.

Kuulati Paide linnale Siseministeeriumi poolt määratud OÜ Geomedia konsultant Rivo Noorkõivu ettekannet.

(R. Noorkõivu ettekanne „Kohalike omavalitsuste ühinemised: varasemad kogemused ja edasised sammud. Järvamaa valikud“ protokollile lisatud).

R. Noorkõiv rõhutas, et kui omavalitsused tahavad, siis on võimalik ühinemine läbi viia suhteliselt lühikese ajaga. Vaja on sisutihedat arutelu ja tulemustele orienteeritust. Oluline on kohalike elanike kaasatus ja avatud kommunikatsioon.

Ettekandja tõi välja olulisemad teemad arutamiseks:

- **Halduskorralduse muutmise põhjused**
- **Põhilised argumendid halduskorralduse teemal arutlejatel**
- **Kohalike omavalitsuste ühinemine – Järvamaa positsioon.**

R. Noorkõiv rõhutas, et omavalitsus peab kontrollima oma territooriumi – milliseid teenuseid pakkuda, kuidas elukeskkond paremaks muuta, mida teha konkurentsivõime tugevdamiseks.

Ettekandes tõstatisid küsimused omavalitsustele:

- mida saab teha oma võimekuse tõstmiseks?
- millised on valikud ühiskonnaelu juhtimisel ja korraldamisel?
- kui suur on kohalik initsiatiiv?
- millistes koostöövõrgustikes osaleda?

R. Noorkõiv andis ülevaate haldusreformi arengutest.

R. Noorkõiv ütles, et trend ühinemiseks on kujunenud selline, et kõik erakonnad pooldavad KOV-de ühinemiste soodustamist. Arusaam on selline, et haldusreformist ei pääse, mida hilisem seda radikaalsem. Täna on õige rääkida kohaliku initsiatiivi põhisest ühinemisest.

R. Noorkõiv märkis, et haldusreformi eesmärk on hästi toimivad ja võimekad kohalikud omavalitsused ja andis ülevaate eesmärkidest, mida selle saavutamiseks omavalitsused peaksid endale seadma.

(Mõned olulised tegurid eesmärkide saavutamiseks: raha – eelarveliste vahendite tõhusam kasutamine, võimekad spetsialistid, juhtimise tõhusus, koostöö, strateegiline mitmetasandiline valitsemine – riik tähendab ka omavalitsust).

R. Noorkõiv tõi välja peamised argumendid vastasseisu kohta ja nimetas kriitilised tegurid ühinemiste aruteludel senisest praktikast.

R. Noorkõiv esitas Järvamaa juhtidele alljärgnevad küsimused:

- Milline on visioon 2020+ Järvamaa kohalikest omavalitsustest ja nende haldusvõimekuse kasvatamisest?

- Kuidas tänaste omavalitsusüksustega koos soovitud visiooni täita
  - Millised eeldused on ühinemisläbirääkimiste tarvis täita?
  - Milline on ühinemisläbirääkimiste ajaline raamistik?
  - Kuidas ühinemisläbirääkimiste läbiviimine korraldada?
  - Kuidas ühinemisleping sisuga täita?
  - Kuidas korraldada elanike arvamuse selgitamine?
  - Millal dokumendid esitada volikogudesse?

P. Saldre palus R. Noorkõivult informatsiooni viimasel ajal ühinemisläbirääkimistel arutusel olnud kriteeriumite kohta.

R. Noorkõiv tõi esile olulisemad märksõnad:

- **Inimeste arv** - teatud teenuste osutamiseks (tasuv, kättesaadav, kvaliteetne) on vaja teatud arv inimesi;
- **Esmatasandi ülesannete lahendamine** (tervisekeskus, gümnaasiumiharidus);
- **Omavalitsuse juhtimise süsteem** – kuidas kõiki ülesanded täita? Vajalik inimressursside kompetents;
- **Enesehinnang** - omavalitsused ise hindavad ennast tulenevalt kriteeriumitest.

Kommentaariid, küsimused:

Jüri Ellram - Imavere (*Tallinna staatus (pealinna seadus) - kõigi omavalitsuste võrdse kohtlemise kohta*), Rait Pihelgas – Ambla (*Paide linna poolt pakutavate teenuste-gümnaasiumihariduse andmise kohta, haldusreformi seadusandluse kohta – sisu liialt territoriaalne*), Harri Lepamets – Ambla (*omavalitsuste koostöö kohta, väiksemate ja suuremate omavalitsuste võrdlemise kohta*), Lauri Läänemets – Väätša (*omavalitsuste võimekuse kohta*), Aldo Tamm – Koeru (*omavalitsuse tulubaasi, teenuse osutamise võimekuse ja muudatuste samm-sammult elluviimise vajalikkuse kohta*). Kulno Klein – Paide linn, Kareda (*kogukonnast, efektiivsusest, kompetentsikeskusest*).

R. Noorkõiv tõi esile, arvestades Paide linna panust, Järvamaa haigla rolli ja ühistranspordi korraldamise teenuse osutamise kohalike omavalitsuste koostöös Järvamaal.

R. Noorkõiv märkis, et tuleb eraldi vaadata omavalitsuste *ühinemist* ja omavalitsuste *liitmist* – kaks eraldi asja.

Kuidas panna piir ühele suuremale probleemile – väljaränne küladest. Siin on oluline töökohtade ja ettevõtlikkuse olemasolu.

R. Noorkõiv rõhutas, et oluline on, et ka läbirääkijad on tulemustele pühendunud.

PÄEVAKORRAPUNKT 4

P. Saldre andis sõna omavalitsuste juhtidele.

Kokkuvõtted sõnavõttudest:

Arto Saar (Järva-Jaani):

Rõhutas, et ühinemine peab lähtuma Järva-Jaani elanike huvidest. Tõi välja seose arengukava elluviimisega. Pidas oluliseks riigipoolset nägemust. Valmis erinevateks koostöövormideks.

Andis teada, et järgmine kohtumine sobib septembris-oktoobris.

Harri Lepamets (Ambla):

Pidas oluliseks küsimust: „ mis on valla jaoks keskus? “. Rõhutas elanike suurt huvi ühinemisel kaasa rääkida. Andis teada soovist läbirääkimisi jätkata sügisel.

Rait Pihelgas (Ambla):

Tõi välja tõmbekeskustena Ambla jaoks Tallinna ja Rakvere. Tegi ettepaneku arutada omavahel läbi, enne ühinemisläbirääkimisi, riigigümnaasiumi ja tervisekeskuse rajamise küsimused.

Aivar Tubli (Roosna-Alliku):

Teatas, et on esialgu pigem kuulaja. Pooldas maakonnakeskuse ideed. Avaldas soovi sügisel kohtuda.

Lauri Läänemets (Väätsa):

Pooldas just ühinemise, mitte liitumise mõtet. Esialgu Väätsa valla jaoks olulist kasu ei näe. Väätsa Vallavolikogu esimees märkis, et kõige rohkem südamel vallahuvaga läbirääkimised. Andsid teada, et sügisel kohtumine sobib.

Jüri Ellram (Imavere):

Tõi välja piiriküsimuse ja võimaluse liituda Põltsamaaga. Samuti pidas oluliseks riigi edasisi samme – millised lahendused omavalitsuste jaoks. Esialgu jätkab läbirääkimisi Järvamaal.

Aldo Tamm (Koeru):

Märkis, et peab läbirääkimisi Karedaga, kuid on valmis osalema ka Järvamaa ühinemiskõnelustel. Pooldab tugeva tõmbekeskuse loomise ideed Järvamaal. Teatas, et on valmis ka enne sügist uuesti kokku saama.

Kalju Kertsmik (Albu):

Avaldas lootust, et läbirääkimised õnnestuvad ja märkis, et riigigümnaasiumi teema oleks olnud lahendatud, kui omavalitsused oleksid juba varem ühinenud. Pidas suuremaks murekohaks võimekate spetsialistide tööle võtmiseks palgaraha puudumist. Albu volikogu esimees andis teada, et on valmis naabritega läbirääkimisi pidama uuesti sügisel – septembri alguses.

Andres Teppan (Koeru):

Märkis, et riigi poolt väljapakutavad lahendused võiksid olla konkreetsemad. Omavalitsusjuhtidelt ootab erinevaid alternatiive. Läbirääkimisteks valmis.

Raivo Raja (Paide vald):

Rõhutas Järvamaa terviklikkuse olemasolu tähtsust. Ühinemisega nõus kui tekib üks tugev keskus – ühisasutused. Oluline näha visiooni pikas perspektiivis – mis saab 10-20 aasta pärast.

Veljo Tammik:

Pidas oluliseks valla inimeste heaolu säilitamist, rahva kaasamist. Märkis riigitoetuste osa. Ühinemise pooldaja. Andsid teada võimalusest kokku saada septembris.

Jaanus Tammik (Kareda) :

Andis teada huvist kaasa rääkida ühinemisläbirääkimistel. Märkis, et tõmbekeskused vallainimeste jaoks tekivad ka mujale, mitte ainult Järvamaale.

Ei pidanud kõige olulisemaks küsimuseks riigigümnaasiumi teemat.

Andis teada võimalusest kohtuda septembris.

Kulno Klein (Kareda vald, Paide linn):

Toetas ühe tugeva omavalitsuse ideed Järvamaal. Teatas, et Kareda on kindel läbirääkija ühinemisel.

Nõus kohe läbi rääkima.

Tarmo Alt (Paide linn):

Rõhutas, et ühinemine on kõigi omavalitsuste ühistöö. Panuse peavad andma koostöökis kõik omavalitsused, mitte ainult Paide linn.

S. Pihelgas:

Teatas, et on sama meelt - ühisosa tuleb jagada ühiselt. Tegi ettepaneku kaasata teemade arutellu Järvamaa Omavalitsuste Liit. Avaldas arvamust, et ühised teenused on kokkuhoid kõigi jaoks.

P. Saldre (Paide, Roosna-Alliku) :

Tegi soovitusel tutvuda Piret Sapp'i poolt tehtud hariduskorralduse arengustrateegia dokumendiga „Paide linna ja Süda-Järvamaa hariduse arengusuunad 2011-2016“ enne uue haridusmudeli loomist.

P. Saldre tegi ettepaneku saada uuesti kokku septembris.

OTSUSTATI:

Järgmine kohtumine toimub 7. septembril 2015.

Omavalitsustel, kes ei ole veel nimetanud esindajaid omavalitsusüksuste ühinemise ettevalmistamise töögruppi, määrata hiljemalt septembri alguseks kuni 4 esindajat.

Saata hiljemalt 1. septembriks 2015 Paide Linnavolikogu kantseleisse kava edaspidi arutamist vajavate teemade kohta ja ettepanekud moodustamist vajavate komisjonide osas. (Lisatud ankeedi vorm).

Peeter Saldre
Koosoleku juhataja